

१) ऐल्कॉक -

या सांघकरणे केळाळ एक तं गोटी या परिकडे को परेही वास्त्र ठेऊनारे . स्नाना मि वा दंदवधान करण्या मि सूटत्यांना अहे . त्याने केला देतुं छा रुतःच्या हाताने करावो . स्फी सांघकरणे केळसा डेवा ऊ ती घिटा ल्खी हो पारी असे ऊ तर त्याम अवश्यकवास्फेही तिने वापरवीर . शुचिंचोरा डेकमंडुरुवा पिच्छे वापरवी .

२) शु ल्क -

हे धर्ती अर्दी खावी चादरवा रं गोटवापरस्तार . स्नान करण्या मि वा तों डधुप्पा मि यांना परानगी अहे . या श्रावकरणे अप दे केला कैमीनो कापून घावोर . पप अस्यासाठे म्हणून हाताने केवळ द्वे द्वे करावा . यानेही कमंडुरुवा पिच्छे वापरवी . पां घरावास खावी मि किंवा दोकरी मि चादर वापरवी . मुनीषर्मा चा अस्यासाठे उर्मे सहून हातार अहार घेषे वानाम चहण्या च अस्यास करपे या म अजुगती अहे . या प्रतिमे मा श्रमणकूर प्रतिमा असे आयकेाङूरे म्हणतार . या अकर प्रतिमां च स्पष्ट ऊब अठ मूरुप , १२वरते वा सम्बद्धन दृढ करावो द्वादश इनाशून श्रावकरणे हुक्कूलमुनीषर्मा कडेवाळोहा अहे . एक व मार्ग सापडता तरयांकिकरणे खं द्वे स्पष्टे त्या मार्गारु रे दे पाहिझे . त्यासाठे रापार पुरार्थ त्याने गर्जावा . वो ग्लेवान्हो पुरार्थी झीवन त्याने शार्कार्होहा द्वप्रमुख ऊब या प्रतिमां च अहे .

अ धार्य जिनासेनांनी १२वरते , ११ प्रतिमावा स ल्केखना यां च साकत्याने विचरकरु त्याम दृह धर्म म्हटके अहे . अपि त्याची पक्ष , दृर्या अपि सांघना अशी ब्रयात्मक मां भी केली अहे . जो मूरुपां च अ धारकरतो , तो पाकिक श्रावक होय . प्रतिमां दे पार्ना करपारवा १२वरते पार्ना करपार नैषिक श्रावकहोय . अपि स ल्केखना सांघना करुा जो देहत्याकरतो तो सांघना - श्रावकहोय .

‘स ल्केखना म्हण दे मरपापूर्वी देत दे मि समाधी . भास्तीव सं स्कृतीने अस्ता मरपारा चिंह - मरप ’म्हटके अहे . समाधी देप्या मि सांघना य ल्खी र्हार्दी भास्तीव वर्गारु फार जुनी अहे . त्यामुळे तिम अत्म धार अत्महत्यावौरे म्हण दे अङ्गाना होय . या धतार हे महव्वा देत अहे की ऊरीर ऊर कौकरक मरपार असे ऊ तर सर्व प्रकारच्या अहारं च संपूर्णपे त्यावा , स ल्केखना होय . मरप समयी जागृत आस्थेत , अग्रमत्त रहून वरीर च धैर्याने त्यावा करपे , ही खरी समाधी होय . या

दोळमा भय ग्रस्त ना हो गा ,पूर्वा सु खां हे स्मरण ना करता ,मि ब्रदिकां मि अ डाप ना करता, न ग
जन्मा मि अ शा ना घ रता सावकानो ब्रह्मीर त्या । केमा पाहिझे . ब्रह्मीर अपि अत्या यां हेठो ग्लेष प
ज्याने जपते अहे , त्यारा तोठो ग्लेष पा याक्षणी अधिक ऊळा पहास मि ग्लेष . म्हणून हे
स त्वे खना दात म्हण पे दात मंदिर हे ब्रिखरहो य .या ब्रह्मीर स्त्या गर अहं कर, भीती ,क्रे बद्धिकरं च
उद्रेकही कारणे हो ऊष्मकर नाहीत .

स त्वे खनो हे हे दात हुळूळा क्रमानो अहार च त्या । करुा ,क्रे बादिविकरं च त्या । करुा
र्दा आप्लेष्टांची दामि नं वि मना ,दाळा ,कायेने ब्रह्मा मारुन पा क्रय हे असते . ब्रवड असे रु तरत झ
सावूं चा देखेरेखी खा मी हेठलत पा रुना केल्या स समाविन्म रपा मि ऊळष्ट आश्चापाप होते .यांतो के
जो मुनी नाचेत त्यानो महादाते रुक्मीकर रुना शास्त्राच्छनावा श्राप यार का लाळाच्छाचा . स त्वे खना
रुक्मीकर रत्याचार खा मी रु गोष्टी टा ऊळ गार.

१) उ । प्यासं दं दी तुष्णा टाळ्वी दा लौकर म रपा मि इच्छ करुनावे.

२) मि रु , वं बू वा आप्लेष्ट यांची अ डाप करुनावे .

१ सर्वार्थ -७.२२, रत्नाकरंड- १२२,१२३ सागरखर्म ८२०, अभिताती श्रावा ,६.९८, य ब्रह्मित रुक-पा .
२८७.

३) शो । देत्या सु ख दुखा हे स्मरण करुनावे .

४) म रपा मि किंग परमो काढी भीती दा लू नावे .

५) पुढी रु जन्मा मि अ कां क्षा करुनावे .

मुनी दा श्रावाकया सर्वाना हे दात अश्चक अहे .

दा च दातां हे दोष ^{१२}

दा च दातां हेवा स त्वे खना दातां हेमिलूळा ६५ वेष अहेत .ते वेष असून त्यां च पस्तिरहो पे
अश्चक अहे .त्यारा के तु रुक्मी लवेष प्रकट करुा प्रायशित्त घेपे अमस्तिर्व अहे . तु रुनासे रु
तर रुक्मेता प्रायशित्त द्यादो .पश्चातापापे क्षा प्रायशित्ता च मार्ग ५४० ग च अहे . कारण त्यात
वेषां मि जपीता असून पुनःते इूड शकत नावेत म्हणून नित्य जा । रुक्म रहण्या च सत्य संकल्प
अहे .

१) अहिं सा पुद्धता हे वेष - १) वं ब याप्यान्ना दां बपे २) वाप याप्या चावाप करपे ३) छेद-कानां दाैस्ता भो क पा भो किंका डा देपे ४) अनिश्चर चेप प येत पा रनाही र झत के ओ झे ता दपे किंका काम करसून हे पे ५) अनापानानि चेष-अनापाप्याहाून त्यांनातिष्ठा ठेपे, ठोळार अनापा पी न देपे .

२) सत्या पुद्धता हे वेष -

१) मिथ्योपदेश - खोटा वा फरस्ता ऊ देश करपे २) अहो शा खाना से खरेनाही ते खरे अहे असे सां पे , ३) कूटके ख क्रिया - खोटे दस्तां झ करपे ४) न यासापहा र- दुस यानो ठेकेती ठेत्या म प स्त न करपे ५) साक्षरमं छ शेद-दुस या हे रुप्य , तुपिरे, वेष प्रकट करपे .या पाढ्यामध्ये जे गर्हिर , निंद्य

१ तव्हार्थ सू ४७, २४ ते ३७

२ अतिक्रम (वेषां च विच्चर मनां र ये पे) व यतिक्रम (वेष कृतीत अ प प्यासा ठेसावनो गो लकरपे) अति च्चर (प्रत्यक्ष वेष इडणे) अशा तीन प्रकारंनी वेषां हंषी म्हटके अहे. शावाना विषेक - ११२.११३

अपि अप्रिय अहे असे सत्य देखी रु दोतपे अति च्चरमध्ये ये ते .

३) अचौर्या पुद्धतां हे वेष :

१) स्तेना प्रयो ा न्होरे इडेत असे टारंना करपे २) तव ह्वावना न्होरे च मारु विकल्प हे पे किंका दा ल्ल पे किंका तो विकल्पे ३) दिरुद्ध रा यतिक्रम च उक्ती च निश्च मोड्जा मारु अ प पे , करना फरपे , यो श ना प्यापेक्षा जास्त नाप झे पे , देकाय देशी र सा ठापु कठा ठुंत्वापु क करपे . ४) हीनाविकमानोन्माना दा र्णात इट रढ करपे , वास्तु कमी तो रुपे , कमी प्रती चा मारा ची जास्त किमत झे पे , भे रु लकरपे . ५) प्रति रुप्य कठ रुहार खोटी दा र्णे दा मापे वापरपे , खोटा मारु ख या मारा चा शावानो विकल्पे .

४) द म्हरु र्या पुद्धता हे अति च्चर-

१) प रुद्धिःाह करण - दुरु या मि र मे उम्हिःापे ,त्यार सं मरी देपे इ. २) झलासिका । मना - वोश्या । मना करपे ,ति चाशी सं है व करपे . ३) प रस्ती रोटन रुा-स्ती सोूँडा झत रविःाहीत किंका अविःाहीत स्त्रियां शी सं है डेपे . ४) आं आके ऊँसं भो ग चा इंक्रियां ररिसित अ य आकाशांनी का मक्की ऊ करपे .५) तीव्रकाम - सं भे र सु खा मि तीव्र अभिमाषा आ ल्पे . अ घर्य टाचुनं देनी हस्त मैथुनासारख्या क्रियां घही उल्लेख करुा ती टा ऊय म सांगित मि अहे . तरे इ गृहस्थांनी अटमी , इतु दशी टार्फा महोत्कांड. इ.दिका शी रुार चा स्त्री शी देखी ऊ सं है न डेप्या मि अ झा केली अहे .

५) परिग्रह परिमाप दाता हे वेष -

१) क्षे ठ २) वास्तु ३) हिरण्य सुवार्ष , धना धान्य ४) वास न्वरी ५) फं डे या प कारं चा वास्तुं चा त्वाविकप्रमाणां मि मर्या व ओ लं ऊ , अ घर्य समं त फ्रंनी दुरु यां चा टौफा फळर मनार हो पा या झों म चा अधिकत्तुष्पे मही

१ देषा सं हैनो सु शू छ मां ऊ कार्ति केन्नानुपे का (३६५) सा ग खर्मामृत (४.४८) य बस्ति ऊक (पान २६५) चारिकार (पान ९०-११) अभित गती टाचुनं वे श्रावक घर इ. उं शातून टा द्यासारखी अहे .

अति घर सं घोषित केले आहे . (रल्ना करण ड-६२) ग झेकारकिंका प्राण्यावार अधिक ओ झे मादपे हे देखी ऊ या दाता चा अति घरत घर के अहे . कारण तो भगु लेमा पूरु झ असे करतो .

६) दिव्यता हे वेष -

१) टारच्या दिव्ये मि मर्या व ओ लं ऊ . २) खा मि ऊ दिव्ये मि मर्या व झं । करपे . ३) पूर्व - पश्चिम न्वक्षण -ज्ञ रदिव्ये ची मर्या व झं । करपे . ४) सो शीप्रमापे शिशिष्ट दिव्ये ती त मर्या व टाढविपे . ५) ऊर्ध्वा झे मर्या व विस रुा जा पे , असो पा इ वेष या दाता हे अहेत .

७) देश्वरता हे वेष -

१) अनाग्न - मर्या दे शाहे सी रु पवर्थ आपणे . २) प्रे ष्य ग्रयो । - मर्या देशहे र पवर्थ , निरेप वाईरे पा कीणे . ३) शब्दनुपात - शब्दनो देशवता सी मर्या व ओ मंडणे . ४) स्वानुपात - स्वदर्शने देशवता सी मर्या व १ करणे . ५) पुदगरुकेम - दग ऊ १ैरे फैकूनाकिंगा अय को पत्ताही दास्तूं चा व रे ठारिकमर्या वं न १ करणे .

८) आर्थ द्वारा के अति घर १ते ४

१) कर्दम - फाजी रु द ऊ डकरणे , २) कौतुक च - अशी रु द ऊ डकरणे किंगा हाताळा करणे , ३) मौखर्य न र्वं ताक्षिकाद, मांडण तं टे, किंगा द ऊ डकरणे , ४) अस गी क्षषिकरण - ज्यात काही र शां इन्हाही असा व्यर्थ चा कामात तुं रणे . ५) शो गोप भे गान्धकरण - आहाश्यक शो गोपणे य दास्तूं न सं ग्रहकरणे .

१ कर्दम कौतुक चं मौखर्यासामी क्षषिकरण शो गोपरिमोरा नार्थकरानि | तद्वार्थ - ७.३२

२ यो । : दुष्प्रिधानानादर स्मृत्यनुपस्थानानि | तद्वार्थ - ७.३३

३ अग्रत्यक्षोक्तिं प्रजर्जिततोत्तर्ग वना सं ख्य रे पक्रमपानादर स्मृत्यनुपस्थानानि नि | तद्वार्थ - ७.३४

३ सकृदित सं इव सं भिश्रामिष्टादुःपक्वाहारः | तद्वार्थ - ७.३५

९) सामविक्षता के तेष -

१) मना सी न दृता होणे , २) वाक्ना सी न दृता होणे , ३) ज्ञरिए सी अस्थिस्ता , ४) सामविकामध्ये रस ना वाटणे , ५) सामविक पाठास्तूत होणे , असे ५ अति घर सांसित के अहेत .

१०) प्रोषष्ठोष्टारु द्वारा के अति न -

१) म रुमू छटारे न झमीन्ना झा ऊ त्या । करणे , २) दास्तूं हागळाना त्या नीटपाहून न हागा ल्ये , ३) अं व स्वयं यांश्च रुप ११ैरे अग्रमत्त हो ऊ ज्यागो गात अपणे , ४) द्वरतासं इशी म्हणे के

भो रूनादिकां चा नियमांसं इंकी आदर दा ल्ल पे , ५) प्रोष म्बं चा नियमां स्त दिस र प ड्ये , हे पा द्व
अति म्बरहो र. उम्मासात द्वकरीनो अस्यं र जा । स्क रह पे , प्रापीमा म्बं चा विषयी कस्या दा श्र द्व
दा ल्ल पे दा कर्तव गा चा दाढीर अग्रमत्त अस पे हे महत्वा दे अहे .

११) भो गोप भो । पसिंधता दे वेष -

१) सचित पवर्था म्ब रुनीकार करपे , २) सचित पाने , फुरे , यांच्या शी सं इंद्र अस के त्या
पवर्था म्ब रुनीकार करपे , ३) सचित पवर्थ मिस ल्ले दे पवर्थ खापे , ४) इंडे ना द्विजांडे दे
पवर्थ खापे , ५) अतिद्विजे दे दाढीटरे दे पवर्थ खापे असे ५ दे व जारुनामीनी सांगित दे आहे र.
सं गत द्वंनी माझ खाली रु ५ दे व सांगित दे आहे र . ६) इंद्रिय सुखां मि अभिराषा घ रपे , ७) पूर्णी
भो । दे त्या सुखोप भे गां दे दिंरना करपे , ८) सु खामध्ये अकंठबुळा जापे , ९) द्विष्ट का लरी रु
सु खोप भे गां दे दिंरना करणे , १०) सु खोप भो । दे राना तीघ्या अ सकरीनोते अ भो । पे.

१२) अतिथि सं दिमा द्वातारे दे वेष -

१) मुनीना अहाद देताना अहार दे पवर्थ हिर गा रचित पानाधार ठेवे किंवा झाकपे
३) अयो य दोळे अहार देणे , ४) अयो य अहार देपे ५) अहार देताना तो श्र द्वृपूर्वकना देपे किंवा
मत्स रचुकर हो जा देपे .

अशा रीतीनो गृहस्था म्ब अका रधर्म अ ठमू रुप , १२द्यरे अपि ११ प्रतिमा यां चा द्वरे सांगित मा
अहे . या द्विवाह काही लिंगापी सहा अवाश्यकक्रियां म्ब उल्लेख अहे . त्यार -

१) देवापूजा -

अहं तादि देवां मि प्रफुल्लित मनानो , स्नानादिक क्रियांनी शु द्वहो जा , अट द्र यांनी पूजा
करय दे विधान अहे . काही साबूंनी दूष , द्वी , दृत इ. पवर्थानी अभिषेक करय म्ब निषेष केला
अहे . तसे द्व विपासी , धू ए जा क्य म देखी रु त्यांचा विरेष आहे . परंतु श्रावकनो पं मृग म्ब
अभिषेक करयाचा . अटद्र यांनी पूजा ही करवो . ज्यांना त्यां र हिं से म्ब दिवरये तो त्यांनी भावाकू जा

करवी . अहं त केवा तीर्थ कर यांना सोऽुज्ञा अय केवा केवां मि पू ज करुनाये प्रचारी अदि केवां म यो य तो सन्मानाव आदर करवा .प पं मृताभिषेकवा अटब्र व यू ज्ञा करुनाये .

२) उ रूपू ज^१

निर्ब्रिंश ,महाघ्रतवारी ,तपस्वीवा ध्यानातप करणा या सापूनावांका करवो .त्यां म यो य अदर करवा .त्यांनी दिरेता अदेश पाढ्या .त्यां मि सेवावादौयाघृत्य करवो .प प अट ब्र यांनी पू ज करुनाये .पं घ्यका कडे दृष्टीने सम्यकवी सापू नसताना ऐ सापू रूप उ रुअहेत त्यांनावांका करवो .सात त्या सम्यकवी सगून सापू ज्ञां म आदरहो इरुकिंगा सापू रूप खे के अस्तिवा वोकवात ये इरु असे अ इरप करुनाये .सापूना त्यां चा रहप्या मि ,अध्यवन्ना मि वा अहारविहार मि सो य दृहस्थाने रुत हून कर्ला घावी .या बाह्यीत हो पारी आस्था ही मुनी संखे लवा परपरेने ईन संस्कृती ल मारक ठेरु . रुपून श्रावकनो मुनी निंव ,मुनी यी उ या पासून सर्वथा दूर रहवो .मुनी हे अ इरपवा त्यां हे पद शु छ्या साविक रहवो असे वाटव असे रु तर श्रावकांनी रुत के अ इरपही शुद्धवा निर्वेष ठेवप्या म प्रयत्ना करवा .

१पं .अ बाबरम्हपतार -मुनी ज्ञायितुं यस्येत् तथोत्कषयितुं उपाः ।

३) रुग्धाय :

हज रे श्रेष्ठाम अ ग्रार्वानी अहं ता मि वापी इंश रुताने उतना करु ठेवली आहे .तेवहा सामाजिक शुभिते साढे इन्हे तर अतिक शु छ्ये साढे नित्य रुग्धाय करपे अवाशक अहे . रुद्ध लपाप्यात तु स्तीने जे कार्य होते ते रुग्धायाने होते . रुग्धायाव १) ब्र यानुयोगी २) करणानुयोगी ३) इरपानुयोगी ४) प्रथमानुयोगी अशा आस्ती प्रकाराडे इंश असावोर . इसं रीरु मु लं मु मीनाही रुग्धायही गोडे रावली पाहिजे .हीना अभिस्त्री मि पुस्तके इचत अपूनायेत . मु लं मु मीना ती वापू देऊनयेत .

४) सं रम :

ਸਾਂ ਰਮ ਮ੍ਹਾਪ ਫੇ ਅਤਿਸੁ ਖਾਸੀਨਰੇ ਜ਼ ਤਥਾ । ਕਰਪੇ ਹੋ ਵ . ਕ੍ਰੇ ਬਕਿਓਕਰ ਜ਼ ਸਾਂ ਰਮ ਹਾ ਮਾਨਸਿਕ ਸਾਂ ਰਮ ਹੋ ਵ . ਹਿਤ , ਮਿਤ ਵਾ ਪ੍ਰਿਯ ਦੋ ਰੂਪੇ ਹਾ ਵਾਡਿਕ ਸਾਂ ਰਮ ਹੋ ਵ . ਤ ਜੇ ਵਿੱਹਿ ਸਾਡਿਕ ਕਾਰਾ ਪਾਜੂਨ ਅੱਖ ਤ : ਨਿਘੂੜ ਹੋ ਪੇ ਹਾ ਜਾਰੀਕ ਸਾਂ ਰਮ ਹੋ ਵ . ਅਜੁ ਵਿੱਗ ਗੋਢੀਪਾਜੂਨ ਦੂਰ ਹੋ ਪੇ ਹਾ ਜਾਂ ਸਾਂ ਰਮ ਹੋ ਵ . ਗ੍ਰਹਖੀ ਜੀਵਾਨਾਂ ਵਿੱਧੀਕਪੂ ਪੈ ਸੁ ਖੋਪਸੋ । ਹੀ ਸਾਂ ਰਮ ਜ਼ ਪਹਿ ਮੈ ਪਾਵਰੀ ਹੋ ਵ . ਕਾ ਰਪ ਵਿੱਧੀਕ ਅ ਲਾ ਕੀ , ਸੁ ਖਾਂ ਜ਼ ਵਰਥ ਗਹੀ ਕੂਲ ਲਾ । ਤੇ . ਦੁ ਖ ਮੁਕਰੀ ਜ਼ ਉਪਾਵ ਸੁ ਖਮੁਕਤੀਰ ਵਿੱਹਿ ਅਹੇ .

੫) ਤਪ :

ਅਟਸੀ ਵਾ ਚੁਨੁਵਦਸੀ ਲ ਤਪਾਸ ਕਰਪੇ , ਦਯਾਨਾ ਜ਼ ਅਧਾਸ ਕਰਪੇ , ਅਨ ਝਨਾਵਿਕ ਵਾ ਹਤਪਾਂ ਜ਼ ਸਾਂਵਾਸ ਕਰਪੇ , ਹੇ ਸਾਰੇ ਤਪਾਰਵ ਮੋ ਊੜੇ . ਤੀਹੀ ਸਾਂ ਸਾਰਿਕਤੇਪਾਜੂਨ ਸਾਹਾਬ ਹੋ ਪਾ ਜ਼ ਕਿਆ ਅਹੇ .

੬) ਵਨਾ :

ਪ੍ਰਤੇ ਕ ਸ਼ਾਕਨੋ ਰਾਰ ਚਾ ਜ਼ਕਿਰਨੁ ਖ ਅੰਧਬਵਨਾ , ਸ਼ਾਸ਼ਵਨਾ (ਝਾਨਵਨਾ) , ਅਨਾਵਨਾ ਅਧਿ ਅਭਿਵਨਾ ਅਖੀ ਜ਼ ਰ ਵਨੋ ਬੁਝੀਰ . ਮੁਨੀਨਾ ਅਹਾਰ ਦੇਪੇ , ਸਾਂ ਰਮ ਜ਼ ਤਾਕਰਣੇ ਦੇਪੇ , ਅਡਚਪੀਰ ਰਾਪ ਊੜੇ ਤਾ , ਨਿਰਬਾਰਵਾ ਅਜਾਬ ਸਿਖਿਆ ਵ ਮੁਲੇ ਯਾਂਨਾ ਮਕਾਨ ਕਰਪੇ ਆਵਾਸ਼ਕ ਅਹੇ . ਮ੍ਹ ਪੂਨ ਜੁ ਖੁਲੇ , ਵਾਸਤੇ ਗ੍ਰਹੇ , ਪਾਠਸ਼ਾ ਲ , ਧਰਮ ਤ੍ਰਿ ਵ ਪਕ ਜ਼ਨਾ ਸਾਂ ਖਾਂਦਾ , ਬਿੱਕ ਜ਼ ਰੰਦਾ ਯਾਂਨਾ ਅਪ ਤਾ ਉਪਨਾਗੀ ਰੁ ਕਾਹੀ ਭਾ । ਨਿਤ ਦੇਪੇ ਅਵਾਸ਼ਕ ਕਰਮ ਮਾਨਾਵੇ ਅਹੇ .

ਮੁਨੀ ਜ਼ ਅ ਘਰਧਰੰ

੧) ਸ ਕਰ ਚਾਰਿਕ :

ਜ਼ਾਨ ਕ ਚਾਰਿਤ੍ਰ ਜ਼ ਦੁਸਰ ਭਾ । ਸਕਰ ਚਾਰਿਤ੍ਰ ਜ਼ ਆਹੇ . ਤੇ ਚਾਸਿਤ੍ਰ ਮੁਨੀ ਚਾਸਾਵੇ ਅਹੇ . ਧਿਕਰ ਚਾਰਿਤ੍ਰ ਵੇ ਨਿਰੰਗ ਪਾਰੁਨ ਜ਼ ਤਾਵਾਰ ਯਾ ਜ਼ ਰੂਪੀਕਰ ਗ੍ਰਹਖੀ ਮ ਕ ਸਤਾ ਯੇ ਤੋ . ਪੁ ਚ ਪਾਂ ਰਹੀ ਵੈਰ ਯ ਝਾ ਲੇ ਤਾ ਓਕਾਂਨੀ ਏਕਦਮ ਮੁਨੀਧਤਾ ਜ਼ ਰੂਪੀਕਰ ਕੇਤਾ ਜ਼ ਤਵਹ ਰਪੇ ਅਹੇਰ . ਪ ਪ ਤੋ ਰਾਵੀ ਅਵਾਦ ਨਿਵਮ ਹੋ ਵ .

ਧਾ ਚਾਰਿਤ੍ਰ ਮਧ੍ਯੇ ੧) ਅਹਿੰ ਸਾ ਮਹਾਧਰ ੨) ਸਤਿ ਮਹਾਧਰ ੩) ਅ-ਚੌਰੀ ਮਹਾਧਰ ੪) ਵ ਮ੍ਹ ਚੰਧ ਮਹਾਧਰ ਅਣਿ ੫) ਅਧਿਸਿਹ ਮਹਾਧਰ ਰੂਪੀਕਰ ਲਾ । ਤੇ . ਧਾ ਜ਼ ਅਰਥ ਨਿਰੰਗਪੇ , ਅਗ ਮਾਕੂਦੀਕ ਹਿ ਚੇ ਜ਼ , ਅਸ ਤਾ ਜ਼ , ਚੌਰੀ ਜ਼ , ਅਵ ਮਹਾ ਜ਼ । ਪਰਿਹਾ ਜ਼ ਸਾਂ ਪ੍ਰ ਪ ਰ ਵਾ ਅ ਮ ਰਪ ਤਾ । ਕ ਰਵਾ ਲਾ । ਤੋ .

तरे ह अनित्य , अश रप असा ज्या दार अजुप्रे का सांगितत्या अहेत त्यां हे दिंकान करूा
अत्या चा दित् चकती चा अखं ख पाशा , अब खापाच , अं रव्वा च अु भा घाशा रातो .
अत्यानु इशारा डे मुनी धर्मा च मार्ह रुमीकृत करूा तो अत्या ग्राप्तीपर्व र ने ता तर मुनीधर्मा मि
सां ता होते . अजुप्रे का हे दर्शन संदार तवा चा दिष्टो छ्नार केले आहे .

मुनी च पा ह प्रकारम अ दार

१) झाना चर:

झानामय अत्या चा सतत दिनाने भे गोप भे गारून मन मो कळहोते अपि महाद्रती , श्रेष्ठ
साबू श्रुतां हेवा आ ता हे अध्ययना करीत अप डे जीवना चर्मीरो . पस्सा ता हे रुख्य जापून
हे ऊ तो श्रेष्ठ मुनी केळा ल्लात्म रिथित रहतो .

सतत झाना हेक दिना केले तर मुनी उद्दित होते . अत्या ज्या हे ध्याना करी रुते ह त्या ल
प्राप्त होईल . या ध्याना प्रक्रिये ल पु खार्थ म्हटके अहे . अ चर्म कुं द्वंद म्हपतार - ‘अत्या अपि
कर्म हे देना वे हो लेलपर्व असून देन्हीही रुताच्या रुताप्रमापे ता तर अरे दावात राहपार
अहेत . परंतु अझानामुळेवे घं चाही स्वाखामध्ये आम्ही तल्लत करूा असे मानातो की - कर्म हे
अत्या हे दिग्भरक अहेत . कर्मामुळे सं सार अहे . कर्म हे बु अहेत . ऐहणून मुनी हे जापतो
की , रुतापर यां मि एकत्वा दृष्टी म्हपजे मिथ्यादृष्टी . रुतायं हे एकवा झाना म्हप झे अझाना अपि
रुतायं चा दिष्टोकशिवाय जो अ चर तो असं यम होव . म्हपून पस्यवर्णा हे कर्तृता , भोक्तृता
यापासून तो रुतातो लापता , अु इतो .

२. दर्शना चर स^१

सम्यक दर्शन हाही अत्या का रुतामा अहे . अत्या दर्शना मि मि तीव्र अकां का हृदयी अ रुत
असते , या हे का रप हे ह की , तो अत्या स्वाम्भाहोव . म्हपून ‘दर्शना’ ता जो नित्य जागृत लेतो तो
दर्शना चरसंपन्ना साबू म्हपाशा . त्या साबू मि अत्मश द्वंद किंकरा चाही मर्याद जापत नाही .

का रप तो शरि रस्यानो नहे तर श्रद्धास्यानो ह जात अस तो .त्याहे अस्तिवा शरि रस्यानो त्याम जाप्तार नासते .त्या हे अस्तिवा त्याम दर्शनमय ह अजु छास येते .

३) शारिष्ठार-

‘अपा अपमि रओ’ , ‘अत्या मि आत्यार ह अजु रस्ती’ याता शारिष्ठ म्हटके अहे . ज्ञानादि यु पां हे झानमय शक्तीत घे परिवर्तन , ते ह शारिष्ठ होय . मुनी म जो महाधर स्य आ मर अहे तो देखी रु पुण्यरूप अस त्याने अंती त्या ज्ञ होय . का रप महाधर , अजुप्रेक्षा , श्रीरपा रुना या रर्णार शिकत्या मि फळना अहे . अपि अत्यिक (सा रुप) अ हरप हे शिकत्यारीत आहे . ते थे केल ‘इ म्ह’ परा उत्तो . ते इ म्ह रुप (झाना रुपरूप) म्ह प घेऊ शारिष्ठ होय . का रप मोक्षमार्ग र जीवा झानरुपार रमताना बु न यांना होय सम उत्तो . अपि बु द्वएकात्म कैमाल रुप अत्यारा ह उपादेव सम उत्तो . त्यासा घेऊ जो प्रयत्ना होतो तो ह शारिष्ठ म होय .

४) तपा मर-^१

दार प्रकारच्या अंतरवा वा ह्यतपां चामुळेशरि रुप मोह दूर करणे , जागृतपे देह , कर्म वा कर्मफूरु यांना अत्यापासून दोळेल जापे , अजु छापे वा त्या एकवारव त त्वीना होपे हा तपा मरहोय . तपाने स्पष्टत :नि रुप होते . व रुहा उनो कर्मा मि नि रुप होते असे म्ह प के अहे . प प अध्यात्मिक शास्त्र असे म्हटके की , तपाने ऐदिझाना रुप अंतरंग अमी प्रजागित होतो . त्या अंतरंग अमीने क्रेषादि फळकर्म , झानावस्थादि द्रवकर्म , शरिरदिनोकर्म यांवे संक्षी असते मी एकवामि भावना (असक्ती , अझान) जूळा जाते . वास्तु रुपारुपा म दिव अजु च्छा तपाक्षिगाव येत नाही .

५) दीर्घी मर-

मुनी दीर्घी मर संपन्ना असाहा लाततो . का रप अत्या हे सामर्थ्य म्ह प घेऊ अंतरीर्ह होय . झाना शक्ती म दोऱ्या अर्थाने अंतरीर्ह ही म्हटके अहे . दीर्घी डहे पुण्यर्था म प्रेस्ति करते . या दीर्घी पुण्यमुळे तर श्रावाकनौठिक जीवानातून मुनीषर्मारु प्रदेश करतो . अपि मुनीषर्मारु हे पारुना करुपा कैमालनिधी मि प्राप्ती करुना देतो . मोह सग्राता चा रक्षाधी सैनिकं चा र खातून जो मुनी

अत्यरिक्ता म प्राप्त होते तो इति खण्डीर्या च र संपन्न राष्ट्र होत . पुरार्थ हा सैकडा आचार प्रेरक असतो . यथा खारत-चारित्र्याप्ती च पुरार्थ हा इति खण्ड पुरार्थ होत . ऐदविं इन्ना रुपी प्रज्ञा शक्ती चा दिव्यीर्याने अणुमाणविपरित दुद्धेना होऊदेपे , हेव आंतरीर्या काम अहे . आपारे तोफ ज्याप्रमापे समोरये पाचा ब्रह्म च धृत्वा उडारे त्याप्रमापे परद्रव्यमापी चा अणुमाण च संकल्पिता म ही दीर्घ शक्ती नष्ट करते .

१ प्रवाङ्मासा स्तरपानुयोग चूकिका (गाथा २०१ ते २७५)

प स्मा पुरितवंपि हु च यादिं तु द्विज्जदे च स्मा ।

"ए द्विसो जापदि अपपयं तु स्वत्वागम बरे विः ॥" सामवसार- २०१

दाहय वा अयं तर अच्छर्म -

५ महाद्वयते ३ तु पी , १२ अनुप्रेक्षा , २२ पश्चिम ज्य , ५ प्रकारचा इंक्रिय द्विज्य अके उक्ता , अस्ताना , ब्रह्मिष्वयना , अंदंत चावना , उत्ते राहून अहार घेपे दिवासातून एकव ब्रुद्ध अहारकरणे इति गोष्ठीना महादीर्यांनी मूळुप म्हटके अहे . (प्रवाङ्मासार २०८, २०९) का रप द्वारे गोष्ठीनांशी संवादी म्हटता होते . संयम , श्रद्धा , चाङ्गांयां चाक्षिकाव मोक्ष मार्गांमि चिद्धी होत नाही . म्हणून दा ह्यादर्मा च अच्छी हिरकर होत . का रप संयम म्हणूने सम्य सर्वन झानवा चारित्र्या होत . अपि असे चारित्र्या म्हणूने इति प्राप्त होते . या धर्मालाल समरा म्हटके अहे . अशी समरा क्रेतावदि विकारं चा असाने इति प्राप्त होते . ही समरा म्हणूने इति परिपूर्ण संवाद होत . या संवादाने मिळूनु , जीवनमरप , सुख-दुःख , प्रबंध सांविव , माझ तुझ विकार , अहा दमपस्तिप , ऊर्कर्ष - अमर्कर्ष इति द्वेष संपतात . खण्ड श्रमप अशा द्वंद्वतून मुक्त होतो . अशा श्रमप साष्ट्रे चार प्रकार अपारात सांवित के अहेत . १) कृष्णी-ज्यांना कृष्णदीर्षिधी प्राप्त अहेत असे , २) मुनी-अवाधि इताना , मनाःपर्य इत्तना , किंका कैकाल्य प्राप्त इते के , ३) यती- तुपस्थाना चा दृष्टीने ज्यांनी कर्म क्षयार्थ उपवास किंका धृपक श्रेपीच मार्ग रुपीकारमा अहे . ४) आगस्त सामान्यं साष्टुना आगरम्हटते अहे . हा चारपकारचा श्रमप -सं इति होय .

संघमध्ये रहतानां श्रमपांनी उपदेश , विष्वरुप , अर्हत कैकामि , पूजा , साष्टुने सेवा , इति चेतना , अचार्यानां दंका त्यांमि स्तुती त्यांच आदर इति गोष्ठी करत शार . परंतु या गोष्ठी कैकाल्य उपचार अहेत , हेव विसर्जनाये .

मुनी च अं रसिक आ च रसहा प्रकारम् अहे . (१) प्रावश्चिवत (२) विनाय (३) वैयाद्यृत्य (४) रुद्धाय (५) च रुत्तर्म (६) ध्यान .

१ प्रवचनसार- इरपापु यो । कुरिका (गाथा २०१ते २७५)

१) प्रावश्चित :

महार्षींचनी प्रावश्चिता म चित्तभूद्वीच अधारम्हटके आहे . च च र, इंद्रिये चा मना यां चा प्रदृष्टीरून वेष सं छागात . त्या वेषाके रमण्य करूते वेष पुनःना हो ऊदेपेच खेरे प्रयश्चित अहे . रुद्धामी कार्तिकेश म्हणतात की , अ चांच च बुद्धी च खण्यासाठे प्राप ते ता तरी ह रक्त नाही . च च र दे तु कडे च च कुपी केळे तरी श्रद्धा चा चरित्र सुनिर्भ लक्ष खरे पाहिजे . (कार्तिकेशानुग्रे का - ४५२) या प्रावश्चिता द्वा वेष सांतिरते अहेत .

२) विनाय :

विनाय झाना हे फल अहे . म्हणून जे आम इ अहे तो विनाय अहे . तो बून्ह हो जा जातो . कारण अहं करकिंगा मीपणा तेथे उत्त नाही . मूळ भरत म्हटके अहे की , जो विनाय संपन्न अहे तो श्रेष्ठ अहे . विनाये दर्शन , झाना , चारित्र , तप अपि अ चार असे पाचे द सांतिरते अहेत . मुनीनी दृहस्थां च वाअसांवुं च विनाय करूनाये .

३) वैयाद्यृत्य -

साधूंनी अपल्या सं घरी रुद्यृद झानी , तपस्ती मुनी चे रोदा करवी . तसे दा रुमुनीना शिक्षप च्छो . मार्ग दर्शन करवो . अ जारी मुनी चा औषधपाण्याची सोय करवी . या व्रता च मूळ उदेश मनांरून किल्ला , अहं कार , इ . गोष्टी दूरकरणे हा अहे . (मुदा च र ३९१-९२)

४) रुद्धाय ^{१-२-३}

रुद्धायाचानो मनां रीत रस्ता चं करुचकं हे निरसना होते . जीवना चे खपष्ट

-
-
- १ अंतःअ इम ज्ञानं तद्वाथश्रवनं सं उभरत्वानां यो एष द्वय मोक्षमार्गित्वं^६ प्रवाङ्मासार, पाना ३६९
अमृते द्रटी का श्लोक-२३७
 - २ तद्वार्थं सू. ४९.२० प्रवाङ्मासार-पा. ३७६
 - ३ तद्वार्थं सू. ४९.२०, सू. मध्यर-९.२०, सू. मध्यर-३६१, षटखं डाम खं ड१३, पाना ५९.

दिव्या त्यागुलेकिसु मात्रे. अत्यिक शक्ती से परिचय श्रुतों वा रूग्धावानो होतो . म्हणून सावृत्त असो की श्रावक असो रक्षासा के शास्त्रं से रूग्धाव ही अनिष्टार्थ क्रिया अहे .

५) दुरुत्सर्व -

अम्यं तर परिच्छिहा चा निष्टुर्तीसा ठेहा दि मध्यर आहे . सर्वा परिच्छिह सोडूऱ्या जरी मुनी निर्झ व इ आम अस मा तरी अंतरिक मना अद्विषय या नाही त्या जीतीने परिच्छिह चा दि मध्यरत फुटम ल्ये . पूर्वांरगा हे स्मरण होते . शोरोप मे गं वि अ ढाप ये ते . तेवहा या दुरुत्सर्व मुलें अंतरिक-से त्या मना हे निर्झ ही दून ख या अर्थाने निर्झ दूनाते . या मध्य दुसर अर्थ उमे राहून ध्यान करण्या से अस्यास असाही अहे . वी ईका क्षर्पय र ऊमिनीर रोदाल्ये त्या खां भप्रमापे उमे रहपे ही एक एक यौगिक क्रिया अहे . या क्रियेमुले मनावाङ्मा से र यांच्या क्रियां से पूर्णरः संको द्य हो ऊ ज्ञकतो . एका जरे सा ठेहे असना उमावो मी अस ते . म्हणूनही दुरुत्सर्व क्रिया सांगित मी अहे.

६) ध्याना -

मुनी हे जीवन ध्यान -प्रक्रिये इराह आरु दून अहे . अतापर्वते फे फे सांगित हे अहे त्या रक्षा से उयोग ध्यानासाठे करावाया आहे . अहार, निहार, निव्र, इंद्रिय निःरह, क्रोधादि शिक्षारविषय इ. गोष्टी ध्याना या सिद्धीसा ठेद्य अहेत . ध्यान ही प स्मात्मपत या प्राप्तीसा ठेकेले मी साधना अहे .या ध्यान -समाधी हे दार्षन रक्षा अ सर्वानी मो खा घारु र्दनो केले अहे . ध्यान -समाधीनो कैवल्य सूर्य र्दा से दिव व स्थ धावत ये तो .

ध्यानाची का रुमर्याव अं त सुहुर्त (४८ मिनीटे) सांगित मि अहे . ही ऊकृष्ट मर्याव होय . झत का ठोळपर्यंत ध्यान समाक्षी केळा लज्जृष्ट शारिसिक संहना असे ठंत रक्ष प्राप्त होइल . या प्रकरणात त्याज्ञ अशा अर्त ध्यान (झटटियो आसाऱ्यावा अनिष्टसंयो आसाऱ्या)वा रैक्याना हिंसा , अस त्य , झोरे , कु शी ठंवा परिहस्य)यां हेदार्पण अम्ही करीत नाही . ही वेनही ध्याने त्याज्ञ होत त्यांना अग्र बस्त ध्यान म्हटके अहे . धर्म ध्यानावा बुकरु ध्यान ही दोना ध्याने प्रबस्त (अ फर्पीय) होत . तेव्हा चारध्यानापैकी बेटाटचा देन ध्यानां चा विष्वरये थे विष्वरये थे करीत अहोत .

धर्म ध्यान -^{१२}

अ धर्म आसामीनी परे मो कहेतु असे सू ठसांगून धर्म ध्यानालवा बुकरु ध्यानाल मोक्ष हे हेतु म्हटके अहे . धार्मिक कार्यात चित्ता मि एकाज्ञता करणे हे धर्म ध्यान होय . धर्म ध्यानाचे चार प्रकार अहोत .

१) अ झाविष्य -

ठीरं गनी सांगित देत्या उपदेशाती ठं प्रभापनाशातक गोष्टी हे सम्यक अकर्मा करण्या झकी मन्ना मि एकाज्ञता करणे , मं घांग घ उपदेश हा अयून , आरिसित , यथातथ्य , अधिष्ठित अहे , हे जापून इप्या मि दिव मानसिक बक्ती एकाज्ञ करणे म्हणे अडाविष्य .

२) अमाय विष्य -

रा ठेव्यातुन सं पूर्णत :निष्टृत हो प्या घ विष्वर करणे , फिरना करणे . झका केळन्ह हे तर विष्वाती ठं सर्व प्रापीमा ब्रं चंडी मैकी , प मोद , का रुण्य अपि माध्यस्थ दृती झाल्यापे . या ध्यानामुळेमना मि एकाज्ञता काही विशिष्ट ठीकापी केंक्रित करता येते .

३) विष्वाकविष्य -

जो काही शारिसिक मानसिक वावाढासंदेश प्राप्त झाल अहे किंवा जी काही कर्म फकं मि सुं खुदखात्मकप्राप्ती झा मि अहे ती अत्या शी सं फैशीत नाही . अत्या किंवना अनंद

रुा रु असू नतो त्या कर्म फरां भ कर्तव्या भोक्ता नाही ,अशी झानपूर्ण एका ग्रता या ध्यानाने प्राप्त होते . हर्ष विषावतीर अशी साम्बृद्धी यामुळेप्राप्त होते .

४) संख्याविश्व -

विश्वावेस्त्रारु जापून इेऊ रहाही ब्र ये रुांत ब्र अहेत वा ती परम्परा हे भरे तुरे करण्यास समर्थ नाहीत ,तसे दे काही परिस्कर्ण इडते ,इत्यार अहे ते ते सर्वा त्या त्या द्रव्य चा रुामाधर्मानुसार इडते , अशा प्रकारेतास्तु हेवा विश्वासंहक्षी हे झानामर्यादितना म्हणे के संख्याविश्व होते . यामुळेहर्ष विषावतीर अशी साम्बाल्या प्राप्त होते .

धर्म ध्यानामि अ पर्खी द्वारविशेष स्ते -^१

१) पिं उथ २) पदस्थ ३) स्त्रय अपि ४) स्त्रावतीर .

ध्याना मि साधना केळमुनीरु केळे द्वारा आहे , असे नव्हेत र श्राद्धाकरनाही त्या हे विष्वाना अहे . मानवी जीवना हे सम्यकदर्शन द्वारा ध्याव हे असे ठंत रध्याना प्रक्रिये शी जीवनाम जे ऊपे पाहिले . भक्ती चा मार्गाने देखी ठं ध्याना प्रक्रियेत ज्ञाता येते . कारण भक्तीमध्ये देखी ठं प्रथमतः भक्त रुात शी आख्या जापतो ,अपि त्या आख्येतून उक्तंत होऊ जा तो परमात्मा होऊ इच्छातो . हे द्वैत हूल्हूलूद रहोत जा जा भक्त अपि परमात्मा यात असे दनिर्मा पहोतो . महारष्ट्राती ठं संत श्रेष्ठ इगानेश्वरकिंवा तुकाचम , उत्तरेती ठं कबीर, तु रुसीवस ही मंडळे यांनी देखी ठं परमेश्वरमि भक्ती या द्वारा केसी अहे . ध्याना क्रियेत वा भक्ती चा क्रियेत सुरु रुागीता अंत रदिसरे .ध्यानांत गौन महवा हे तर भक्तीर तत्त्वीनिरु महवा मि , अत्मरुास्त्राशी एकसम होण्या हे मार्ग भिन्ना परम ध्येय किंवा ठक्य एक द्वारा अहे .

१) पिं उथ ध्यान :

निश्चर होऊ जा ध्यानास दस त्यारमध्ये तो काती ठं प्रश्नांत अपि शुभ अशा महासातमि कत्यना करजी . त्या महासातमून प्रक्षेप अ कात वाहज रे पाकत्यां हे एक कम क्वारयेत अहे वा त्या कम क्वारया घोहो शास्त्रह जरे सुवर्णार्पणी किरणां मि दिव व प्रभ फाकमी अहे , अशा विभर

करता . नं ररत्या कम कब्बा मध्यां तुन एक ते ऊरी॑। असौकिकशिहां रुन वारये त अहे , दात्याधार रुतः दस मे अहोत असा निश्चय करता , नं रररुतः ब्या ठिका पीढि व अत्म सामर्थ्या मि स्थापना करुना कर्मस्त्रि ऊच विनाश करण्या चा पाढ्ये म दृढ्या पे धारण करतो . ही पि उत्तर ध्यानारी रुपार्थिवी धारण होय . दुसरे अभेदी धारणा , यामध्ये सोऽपाकल्पा चा कम कमध्ये रुत मा दरवाहो . त्या सोऽपाकल्पार अ , अ , इ , ई , उ , ऊ , औ , तृ , तृ , ए , ऐ , अै , अं , आः ही सो म अङ्ग रेमिहांगीत मध्यमा पीई हे दी ज्ञकरिहावो . नं रर ह॑ या अङ्ग रतुन बूरनिष्ट अस द्यावा , वा नं ररत्या हे , स्यां ररपृष्ठ अभीर होउता अठपाकल्पा ऊळा जात अस त्याच्या विभरकरता . त्यानं ररमध्यमा पी अस के त्या तुम चा ब्रह्मी र मही तो अभी दोदून टाकीत अहे दाव ब्रह्मी र ऊळा गुण झा दे अहे , असा विभरकरता . नं ररतो अभी हूळहूळिरुन जावा . तिसरी शास्त्र धारणा होय . यामध्ये ब्रह्मी र गुण चायाने उडून जात अहे दा सर्वां छनिर्मल्या परसरमी अहे , दाव ब्रां र झा म अहे , असे ध्यान करतो . दौथी दा स्त्री धारणा . या धारणे त अकाश का ल्लाभिन्ना मे घनी दग्धपत इ आडे दे , विजंका क उकडट होत अस ते म , मा मोर्त्ये ठटपोरे थेणै प झा अस के देवा त्यानं रर ब्रह्मी र गुण चाया द्वारे वाहून रे मी जात अस के मी , मा सर्वां वारतारपृष्ठ बुद्धव पद्धिरहोत अहे , असा विभरकरता . पा दृष्टी तवा स्फृती धारणा . यामध्ये रुत मा चिंहास्तार स्थापना करुना वा अस्तम मा प स्मात्पवशी ऊळा केवा , रक्षसवा मापसे सर्वां ऊप तुम हे पूर्णा करीत अहे त , असा विभरकरता . या धारणे त अप प्रत्यक्ष अहे त् पदप्राप्त करुना हेतरे अहे , असा विभरकरता .

२) पदस्थ :

या ध्यानात अहे त् किंवा सिद्धपवच्या तुपां हे संस्मरण , चिंहना वा तदकरस्ता रुपीकरण मि अहे . झानार्पण उंथार म्हटके अहे की अे म ही अहे त् इयावे दी जाक्षरंदारसर्वांतकृत कैकिंति केत्याने पदस्थ ध्यान होते . यो इष्वासन्नत योऽहं पवे यानासांगित हे असून शास देताना 'सो' अपि सो खांना ह॑ 'असा विभरकरुना केवाळशासकियेवारक रक्ष कैकिंति करतावा हे अहे . यामुळेशासप्रापाशी सर्वां वृत्ती एक स्था होतार . मनाकारीरुन सर्वा ताप कमी होतो . ब्रह्मी र गुण अस्तिवा विलीन पावारे . रुत मा हुळूल्प स्मात्परवात विलीन करण्या मि ही प्रक्रिया अहे .

३) रूपस्थ :

या ध्यानात केळा लिंगिद्दप वे हे ध्याना करून रुक्षा हा रन्नि शक्या चा दिकत्यात्रूनही मना मोकळे होते . इट-अनिष्टदास्तूंचा व गामोह सुटतो . ब्रह्मरीचे रुमोहा भव्ही त्या व होतो . विक्त्वृती ब्रह्म संके व अणु एकद्वारा होते .

४) रूपारीत :

या ध्याना ग्रकियेत अत्म्या चा नियुष ,निचक्कर, अन्नं त्वना , झानामय रुपात्त्वारुप सर्व तत्त्व केंद्रित होते . प्रत्यक्ष सिद्धांश व चापाती हे सुख या ध्यानाने प्राप्त होते .

५) शुक्रध्यान :

शुक्रध्यान हे अत्यंत शुद्ध स्वास्था हे ध्यान होय . धर्मध्यानाने प्राप्त इडे देणे सामर्थ्य व शुक्रध्यानामा मरुत्ता करते . हे ध्यान केळाळ्याङ्गद्वृषभ्नार व त्वंहनन (ऊकृष्ट ब्राह्मणिक रक्तनाद मना) अस पा चांना शक्य अस रुया हे उमारुगमी (तत्त्वार्थ सूच १.३८.३९) सांतार . या ध्यानामि चाबना तु पस्थाना अमे केने १२व या तु पस्थानार होते . या ध्यानामुळे कैलाल्यात्तथा प्राप्त होते . इनामव अत्माही यामुळे प्राट होतो . या ध्याना चा रपाय चा अहेत . (१) पृथक्वाचिरक (२) एकव्वाचिरक (३) सूक्ष्मक्रियाप्रतिपातिन् (४) तु पस्थित्वान्वितिन्

१) पृथक्वाचिरकदीप्तर-

या ध्यानात एका यो प्रक्रियेपासून दुस या यो वा - प्रक्रियेपर्यंत जागा येते . द्रव्याकूडना पर्यायी विभवर्वा पर्यायी विभवकूडना द्रव्याच्या मूलरुपात्त्वाच्या विभवर, अशी वर्ती त्यार असते . चिरकृत द्वन्द्वांना तर्कातून रोडून वास्तू चा मूलरुप रुप्त्याकडेवाटव्हरुकरणार होय . विभवर या द्वन्द्वांना मानासिक शक्ती वर्ती आव्हर्ती अे व केळाळ शुद्धत्याकडेवाटव्हरुकरणार होय . या ध्याना प्रक्रियेत ठैम्बरिकस्थिरव्वानासते . वास्तुविभवं हेदिषु द्वसंक्रमण असते .

२) एकव्वाचिरकदीप्तर-

यात विभवं व अभावा होते आपि केळाळशुद्ध रुपात्ती अत्मा व एकव्वाओकव्वायां चा रुपात्ती अतिमान असतो . मना चा सर्वांक्रियाकलापां व अंत झाल्याने अत्म शक्ती हे स्पंदना मारुत्ती असते . यो व प्रक्रियेचा द्वरेमना शून्यता प्राप्त इत्यानंतररुक्षी ध्यानात्तथा प्राप्त होते . यात

केळाळ अत्या व दृश्यमाना होतो . यामुळेचार आतिशा (झानाधारण , दर्शनाधारण , तोकीचा अंतर) कर्मांच नाही होतो चा आंत दर्शन आंत झाना , आंत सुख , आंत वीर्य हे चार अतिक्रम पुण्य कर्ट होतार . यादि च जाख्ये देवार्पण केळाळ चंचली करणे अशक्य आहे .

३) सुक्ष्मिक्रिया प्रतिपादिन्^१

अर्ह र फूटांर जेव्हाहे ध्यान सु रुक्खतार तेव्हा त्यां चा महानिर्णीया म्ही ठोळसमीप आकेली असते . ही ध्यान प्रक्रिया असते त्यांके सूक्ष्म काययो^२ तेवाढ्या शिल्पक असतो . चे चर्तीर सर्व प्रकारच्या स्पंदनांच अभावाहोत आकेला असतो , पण सूक्ष्मचीनो तो दिवाना असतो .

४) वृप्तुप्रक्रिया स्थिरिन्^३

हे ध्यान आवे रुख काळ देत आहे . अर्ह र उरुत्या च स्त्री अभाविकर्मा च नाश करू अ, इ, उ, घृ, तृ, या हस्या रुचना म्हणाऱ्यास जेव्हांदा ठोळका तो , तेवाढ्या ठोळत सिद्धहोतार किंवा मोक्षासी होतार . हे व ते यप्त स्पन्दनीय होय .

१ तत्त्वार्थ ९.३९ झानार्पण ६२.५

२ प्रवाणासार- ४०,४१.

३ झानार्पण ६२-७-८-१३-१४-१७. ४१ फूटाती असधना २९.

४ वृप्तुप्रक्रिया चा अपेक्षेने सूक्ष्मिक्रिया प्रतिपादिन् वा वृप्तुप्रक्रियानिर्धारिन हे १४ वा वृप्तुप्रक्रियांसील ध्यान होते .

प्रकारण ६

गुप्तस्थान

जीवना हे रुहस्यमय अहे, या स्त्रोष देव ईन तत्त्वाङ्गना फारपूर्वी झाल. आवी, भौतिक, जीवनागून शोषणे त्या अंतर सुखदुखात्मक प्रक्रियागून सर्वथा मोकळे होण्या देत ठंड यांनी शिक्षित केले. त्या आंतर जीवनार सदैवादि व्याना इनाबनावा अनंतव्यन अत्या यांनी पहिल. त क्षय निश्चित झाले. पप मार्ग निश्चित होणे पैदा त्यासाठे अनुशागून तो सांपणे अवाश्यक होते. तो अनुशा ईन तीर्थ करण्यांनी अपत्या प्रवचागून स्पष्टपणे दा असं दिव्यपणे सांगितल. शीतेगून कर्म योग, झानायोग, भक्तियोग, सांगितल अहे. हे तिन्ही योगाखातिक एक दृष्ट अहेत. ते सर्व झानायोग होत. मोक्षास्त्र मार्ग. महार्षीरंनी ७४ गुप्तस्थाना चा द्वरेसांगितल. तो रुहस्यमय मार्ग असा अहे.

१) मिथ्यावाद-

टिकागी रुहस्यमय जीवांचा अत्या भेदागी तु उद्द अंधास देव उपटर अहेत. तो ऊम-मृत्यु ल नित्य शास्त्र अहे. सुखदुखांचा प्रकृत डरहरीनी त्यास्त्र जीवा कासारी दृष्ट अहे. इट-अनिष्टमुलेक पार हुरदूळा जातो किंवा कष्टी होतो. असा हा जीवा इहिरत्या होय. तो दृष्टी लभुहे, गुरुज्ञदेवानो, पूर्वज्ञानी केले त्या सावनोमुले बहिरत्मपद्मस्त्र त्यात करतो. अंतरिक उर्मी त्याल अंतराळीते. वा ह्यादिकारे अकर्षण कर्मी होते. वा ह्यादिकारी रु

अर्थ हीनारा , उप भे गाती रुद्द वर्थ तांता राष्ट्रनोंके अंकी अजु रा निर्मा प होते . तेव्हा इही मिथ्याव्ता आस्था नष्ट हो ऊष करते . हे मिथ्याव्ता ही नाना स्पष्टाख्य करते . त्यामुळे ले मोहकवाटते . ओक व्हास्के शिकूना पंजिझा तेल , महाघाताचे ही निरति घारपार्णा करणार साप्तू देखी रु यात्रून सुटू श कत नाही . कारप सू आर सू आ पद्धतीने विषय सिर श्रद्धाना ई मोहक पटत अत्या चा रुच्छ श्रद्धानार पडते के असते . दर्शन मोहनीय कर्मा विषये पुढे चा पुढे इही अत्या भेदागी निर्मा प झात्याने खरे प्रतिती , खरे दर्शन घ ऊ नाही . जो पर्यंत सम्यकदर्शन होत नाही , तो पर्यंत पहिले मिथ्याव्ता युपस्थाना असते .

२) सांसाक्षा -

सम्यकव्वार वेष निर्मा प झात्यानं ररहे युपस्थाना होते . सम्यकव्वाचा विषय सांसाक्षा प उत्तम सु मिथ्याव्तापर्यंत पोहोळा नाही , अशी जी भावनात्मक आस्था ती सांसाक्षा आस्था होत . अशी ना सम्यकव्वाचा ना मिथ्याव्ता अशी अजु इस्त्रा अस्था म्हणे के हे युपस्थाना होत . आंगनुक्ती क्रेब्ब , माना , माशा या लोक यापैकी एका चा उदय हो ऊ सम्यकव्वाच्चनाश होते . मिथ्याव्ताल प्राप्त होप्पापूर्वी जी भावास्था अहे , ती या युपस्थानाने दर्शविले अहे .

३) मिश्र युपस्थाना -

या युपस्थानार एक वोक्तिमिश्र सांसाक्षा विषया परिषिरी राहारे . इसांगनी सांप्रित तेला तद्वारेकंक्षी श्रद्धना असते . परंतु सर्वांगीपीत आहे असा झामक भावा हो ऊ खोटचावस्ती मिथ्याश्रद्धाना होते . म्हणे के एका इवोक्तिमिश्र विषयाच्च झो असते . यात विरेब नाही . (गोमटसार गाथा -२१) अमुक एक अर्हत प्रपीत अहे , असा भास हो ऊ त्याचार श्रद्ध ठेण्या झाके मिथ्याव्ता निर्मा प होते . झाना चा संशयाने किंवा अभासाने किंवित् मार्किन्द श्रद्धेत येते . दहिं साखरमिळा खा त्यानं ररज श्वी एकदोक्तिमिश्र झाजाफारे त श्वी स्थिती या युपस्थानार असते (गोमट गाथा २२). या युपस्थानार अशुकर्मा व्हांश्च होत नाही . कारप भावनिशिष्टी नाही . ऊर मरप आ रे तरतो जीवन सम्यकव्वी तरी असे रुकिंवा मिथ्याव्वी तरी असे रु .

४) अदिस्त सम्यक्षुष्टि -

दर्शन मोहा दी शकती की प झा मी की , सम्यकव्वा दी पहाट होते . या सम्यकत्वाहेतार्पन सम्य सर्वना या प्रकरणात केढे अहे . दर्शनाच्च , श्रद्धेच्च किरण प्रकट होता इंतरिक व दसावे यु आसु रुहोते . साम्यक्दर्शनाहे व लहे हत्ती सा रखे असते . हत्ती रहाना अस मा तरी त्या दी हिंमत रुक्म माम सा जेशी अशी इंतरिक असते . हे यु पस्थान म्हणे जागृती चा वाटच्च मी हे अधिष्ठनः भक्ता मक्का हे दर्शन झा त्याचार असा तो नाहू रातो , तसा सम्य सर्वनी मापू इंतरिक वनो , प्रकाशने इंतरु जातो . या गुपस्थानाती इंजीवा झेह त्रिंशिंद यांना यु रुमानातो . कारण ते त्या हे रुक्म असते . पस्तु यो रासार (शको क-४१) तव्वानुशासन (१९६) इ. इंशार असे म्हटले की , श्रद्धाना इंकटन हाते म्हणून केवा शास्त्र , यु रुयां च्च अन्नय करणे असाशक अहे . परमार्थ रः अत्या इंतर्म्या च्च यु रु होव . अय यु रुहे केवालउवा सीना आहेत . घट्खंड इमार झेह तांश्चिकाव अय श्रेष्ठ यु रु नाही , कारण त्या दी इंद्राज्ञे विश्वासाहं होत . असे म्हटले अहे . (घट. भा १ पान ५३) जेवहा अत्या यागृती दी किरणे अत्यातून प्रकट होतात तेव्हा (१) बयोपशम (२) विशुद्धी (३) देवना (४) प्रायोग (५) करणे अशा पा इंतरी प्राप्त होतात . असमा मुक्ती चा उमुख असे इंतर अेक निमित्त कारण रुक्मेवा अस्थित होतात हे जिन्हाज्ञा अहे .

५) विस्तारित युपस्थान -

या युपस्थानात सम्यकत्व तर अहे इंपस्तु श्रद्धेचा कभी अधिक प्रमाणाती इंदूदते मुळे सम्यकव्वार दोष निर्मा प होतात . म्हाता चा चा हातां री इंकाले इंशी सरत कंपित होत सहते , तसे सम्यकव्वाही कंपित होत रहते . श्रद्धेदी वाज्ञात रिथ स्तानास त्या कारणाने कथंचित् घटीही होतो अपि अद्यतीही होतो . या युपस्थानाती इंश्रद्धेही ओक प्रकारे दृढ अपि ओक अन्दृढ होत असते . परंतु श्रद्धेदी र्यांररमिथ्याव्वार होत नाही . विषेत श्रद्धना झाले तरी त्या हे र्यांररमिथ्याव्वार होत नाही . या हे कारण त्या दी एक माझ भावना असते की , मो काढा मार्ह इंद्रांगनी जो सांतिर म (पण अङ्गानामुळेम म नीट कळमा नास म तरी , वामिथ्या कत्यना मी करू इत मी अस मी तरी)तो हा इंतरा , असा इंतरा , दुसर नाही , असू शकत नाही , अशी दृढ श्रद्धत्वा दी असते . घ्ये या हे पूर्ण अकरना असत्याने अङ्गानामुळेम बून म बून इष्टाता येते . पण ती फा रशी वेषांड माना मी जात नाही . (गोमट-२७)

६) प्रमत्तविस्त -

या तु पस्थानारी रु जीवा सं सारपासून विस्तर असतो . व्यते ही धारण करतो . पप अस्त्र मरेमुळे द्रातपा रुन्नार वेष उद्भागार . ही प्रमत्त आख्या अंशतः असते . या तु पस्थानारी रु जीवा हे परिपाम शुभ्र्य असतार . प्रमावे जीवनारही सम्यक् दर्शन रहू शकते . परंतु हा प्रमाद झानी मापसा च अहे . तो प्रमाद म प्रसादम्हून जपतो . महाघ्रतांना धारण करपार साधु हा प्रमावे असा मा तरी त्या हे सम्यक् दर्शन वाच्यते ही तीन तुप्ती पां इ समिती यांनी संरक्षित असतार . सम्यक् दर्शनाच्या प्राप्तीचिवार रुग्णीकरणे मी मुनीविक्षा वा पां इ महाघ्रतांचे निरुति चर पाक्तन्ही सम्यक् दर्शनाच्या रुद्धी होत . खर मुनी अत्य काळ्या या तु पस्थानार असतो . त्या हे खरे तु पस्थाना उट्ठो हे इ होय .

७) अग्रमत्तविस्तर -

उपरेकर तु पस्थाना या ही पुढी पावसी होय . ये थेजिना ,जिनाम अपि वास्तु सा स्था हे विशुद्ध झानावा त्याचार दृढ श्रद्धा असते . चिवार पां इ महाघ्रतांचे निर्वेष पाक्तन्ही इ ऊ असते . द्वाराचिक्या , द्वार कषाय , पंडेंद्रियां च सं वग , निव्र अपि प्रय अशा १५ पकारच्या प्रमादपासून संपूर्णरुपिता विस्तर मुनी , हा या तु पस्थानार असतो . अत्याहे पस्थान्द सतत दृष्टीपथात येत असते . चिदधन , अनं त्याय अत्म स्थार त लक्षीना झारे मी चित्कृती यार दिसून येते . अद्यात्म रुस्यां मी उकरु होऊ ऊ दिव अनंद चा वार्षावाने नहा ऊ निध्यार साधु श्रेष्ठ या सारु या तु पस्थानार असतो .

पट्टासे स य माओ , द्वार - तु प- सी ऐहि - मंडिअे पापि ।

अणुवास म ओ , अग्रखाओ , झाप यिं मी पोहु अमत्तो ।

ज्या हे उस्तर अ यकर प्रमादनाष्ट झा रेते अहेत . व्यत , तु पवा सप्तशीलंनी जो मंजिं अहे , च चे र वा आत्मा यांच्या पृथक्य पाहवरु जो निश्चित अहे म्हणे के इ झानी अहे . ज्याने अव्यापि उप च व किंवा क्षपक श्रेपी या मार्गाने कर्म विनाश च मार्ग रुग्णीकरणे मन्नाही वा जे ध्यानप्रयोगात तीन अहे , तो अग्रमत्त होय .

८) अमूर्दा करण -

करण म्हणे के अत्याके भाव (परिपाग.) पूर्वी कवीहि असे विशुद्ध भावान झा ठेके असत्याने त्याम अमूर्दा करण म्हणार. अहं रन्यद प्राप्त करण्यासा ठेके कर्म क्षया च सर्वोक्तृष्ट किंवा कर्मापश्चात् निकृष्ट मार्ग येथे रुग्णकरम जातो. निकृष्ट मार्गाने जापा या के खालीने परना होते. परंतु तो क्षया चा मार्गाने जातो तो खालीने अहर्त् होतो. ध्यानाच्च जो शुक्र प्रकार सांगितम, त्या मध्ये अरबना येथे अभिरूप अहे. ओक प्रकारचा भौतिक, अधिशौतिकदा मानसिक झाड या उपस्थानार होतो. दिवः इवा चा अखंड उपस्थिती प्राप्तीसा ठेके सर्व प्रकारचा मोह-जा मात्रून सुटका करू इेऊना सावक 'एक झाना बना' अत्याचा विशुद्धस्थान विच्छिन्न रकरतो.

९) अनिदृती करण -

या गुपस्थानार अत्याके परिपाग 'अनिदृती रुग्ण' असतार. सावका मध्ये दुःख स्थूल कषायां शी घाकू असते. क्रोधादिक विकारं चा स्थूलपणा च विनाश या उपस्थानार अपेक्षित अहे. या उपस्थानाम अनिदृती दावरसां प्रवय ग्रवास्टि-शुद्धिसंवग मुपस्थानाही म्हटके अहे. हे उपस्थान केळळ अंतर्मुहूर्त ह असते.

१०) सूक्ष्म संपर्क -

सांप्रसव म्हणे कषाय. नाई गुपस्थानार क्रोधावे कषायां च स्थूलपणे नाश केला. परंतु अस्यं रसू क्षमपणे ते कषाय अंतरंगार विविधाना अहेतक. त्या चापासूनही अत्यंशकरी मध्ये सो ढूपुक करू इेऊ, नित्य-शुद्ध एकवारु, झानाझान, अत्यार तत्त्वीना होणे अवाश्यक अहे. रुग्णमार्गार या उपस्थानाके फार महावा अहे. एकी कडे कषायां मध्ये दुःख घाकू असते. संक्षयादिकत्यां मध्ये जाळटे जाळूळा रुग्ण केली जात असतार, तर दुसरी कडे अत्या मध्ये विशुद्धता समवा समवाता अतिशुद्धे कडे जात असते. या उपस्थानार कर्मा च क्षय करू पुढे गतिमान हो पारेवा कर्मा च तात्पुरता उपस्थिती करूना गतिमान हो पारे असे वेन्ही प्रकार राहे सापु असतार.

११) अमार्गं र कषाय -

या युपस्थानार क्रेधावे दीक्षर पूर्ण : शांत झा के के असतार . परंतु त्यांमध्य संपूर्ण क्षय झा के मनाखतो . या युपस्थानारी रुजीवामदीरचा महटके अहे . कारण पस्थात्म्यामध्य दिक्ष अजुझा या युपस्थानार होतो . भवती केंद्रेय साकरहोते . साधकामध्य तपस्थर्वा पूर्ण होते . परंतु असे हो ऊही जीव छद्मस्थ असतो . हे युपस्थान एका समयापासून ४८मिनिटापर्यंत असते .

१२) क्षीप कषाय -

या पस्थानार मध्यी कषाय क्षीप झा के के असतार . ते झतकेदुर्दृश्य लङ्घाके के असतार की त्यांना पुनर्हल्ता करण्या के सामर्थ्य असत नाही . कषायांमध्य क्षीपता हो ऊही कैत्यात्मन झत्यामुळे झानाहारण वा दर्शनाहारण या कर्मामध्य सज्जा उहते दृश्य . म्हणून ते देखी रुदीरचर असून छद्मस्थ दृश्य होत .

१३) सयो वा केवाली -

अहं दृपवच्चा प्रांप्ती हेहे पस्थ्रेष्ठ असे युपस्थान अहे . आत्म्यामध्य पस्थात्म्याशी गठया दृश्य युपस्थानार पड्हो . चास्ती शारिकर्मामध्य सर्वांग क्षय झत्याहारण कैत्यात्म प्राप्त होते . मनावाचनावा काया या तीन योगांमध्य उदय त्यार असतो . तोही असून नावासत्यासास्थादृश्य असतो . कैवाल्य पस्थेश्वार दृश्ये सांगूप स्पष्ट पाहावमध्य योवा अहं तर पस्थेष्ठेच्या स्थाने येतो . कारण सिद्धपत्र हेदर्शन हे तर दुर्दृश्य होय . परंतु चास्त्या दोस्त्या , निर्मुपनिषदकार , इहवस्त्रास्त्र , स्वारंभूप , पस्थात्म्याहेनो मनो अनिमिषपये पाहता येप्यासास्थेस्पष्ट अहं ता हेअसते . कैत्यात्म प्राप्तीनंतर या युपस्थासारी रुजीवांना जीवाधर्माकेवाचस्तु रुस्त्रा हेकथना करीत असतार . कैवात्म इत्याहारतीर्थ करंना ओक दृमत्कारिक (अतिशय) वा ह्यतक्षये अपो अप प्राप्त होतार . इंद्र रसमाशरण सर्वेमध्ये रक्ष्या करतो , दुर्दृश्य असत नाही . सेवर्वद्दिवर वास वाह तु तो वार्षा रुजीवांना ऋक्ष्य गीरुफलेन्फुके प्रकृच्या आवमनाने झा डमा ता रतार .

१४) अयो वा केवाल -

हे बेंदाट हेयुपस्थान अहे . या युपस्थानामध्ये कारुण्यर्वाच अ, इ, उ, ऋ, तु या पादरुकांना उच्चासायास जेवाद्वावो लक्षा तो तेवाद्वी असते . सर्वकर्म क्षयाने मोक्षप्राप्त करून अहं तहा सिद्ध

इनातो . तो सिध्द झा त्याहार तो का चा अझ भागी असा ले त्या सिध्द तो कां र प्रटेक्ष करतो . तो थे तो सिध्द जीवा आं र का व्यर्य र अत्म्या चा आं र दर्शन , झाना , सुख टावीर्य अज्ञा चा र महव्या चा गू पावा सिथ रसाहतो .

जैन दर्शन आस्माती र हे गुपखाना हेवार्पन म्हण के दर्शन आस्माती रु एक गूढ रुख्य द्व होय . साधकाङ्क्षाव त्या दी प्रदिती झा रांना हो पे अज्ञवड द्व होय .